

Nro. II.

A' FELS. CSÁSZAR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Februarius 5-dik napján 1813-dik
esztendőben.

B é t s.

A' Cs. K. fegyveres seregeknél a' múlt Decem-
berben ilyen változások történtek :

Meghaltak: Feldmarschal Lieutenant *Hager*; penzión lévő Gen Major *Kottenberg*; Obersterek, *Faber* a' *Rainer* fő Hertzeg Reg. ben, *Gunetzky* a' katonai felírás' igazgatója; penzión lévő Májorok, *St. Martin* és Gróf *Hartopp*; ezen utolsó mint Vadászkomendáns az ellenség előtt esett el.

Penzióra tétettek: Feldmarschal-Lieutenant Gróf *St. Julien Ferentz* Fegyverár-
mesteri titulussal; Oberster *Mac-Elligot* a'
Czartorinszky Reg.ből Gen. Majori titulussal;
Oberstlieutenant *Assant* az *Eszterhazy* Reg.ből

Obersteri Titulussal; *Cullaghan* a' Kotulinskiéből; Majorok: *Gollubovich* az Oláh Illiriai Reg. ből, *Moessary* a' Császár Huszároktól, *Struppi* a' *Lichtenstein* Huszároktól, mind hárman Obersteri titulussal; Kapitányok: *Gärtner* a' Galliziai kordonnál, *Polka* a' 7-dik Vadász Batalionát, *Rüttner* a' Würtzburgi Regementnél, *Strásay* a' *Davidovics* Reg.nél, *Müller* a' János fő H.tzeg Dragonosainál, minnyájok Májori titulussal.

Feljebb mozdítottak: Feldmarschal-Lieutenant *Siegenthal* a' Császár Vasas Regementjének második tulajdonossává lett; penzión lévő Gen. Major *Kissics* az Ersébeth-Therésia Rendje keresztesévé neveztetett; Számfelett való Oberster *Piret de Bihain* a' *Fröhlich* Regementjétől Regement Komendánsá lett a' fő H.tzeg *Rajner* Reg.jénél; Indzsínör Oberster *Martonitz* első, Gróf *Zichy Ferentz* másod Alhadnagyokká lettek a' Magy. K. Nemes testőrző seregnél; Oberstlieutenánt *Dressery* a' *Simbschen* gyalog Regementjénél Oberster lett ugyan ott; Oberstlieutenant *Steyrer* a' *Schwartzenberg* Ulánusainál ugyan ott Obersterré: Májorok, *Geringer* a' *Hessen-Homburg* Huszároknál, *Haugwitz* a' *Württemberg* Gyalogoknál, *Lesinsky* a' *Simbschen*énél, *Papp* az *Eszterházi*énél, *Schreibers* a' Hadi Elölűőnél. *Vécsey* a' *Benyovszky* Regementjénél, Oberstlieutenántokká tétettek, mindenik a' maga Regementjénél.

Prusszia.

Azok a' számos Frantzia Marschallok és Generálisok, kikről közlelbbi levelünkben írtuk, hogy a' nagy ármádától Jan. 19-dikén és 20-di,

kán *Berlinbe* megérkeztek: onnét minnyájok tovább indultak külömbkülömb úton. Többszörre *Magdeburg* felé vették útjokat.

A' későbbi levelek szerint Jan. 23-dikán és 24-dikén ismét 10 Generálisok és 8 Obersterek érkeztek - meg *Berlinbe*, a' kik hasonlóképpen a' nagy ármádától jöttek. —

A' Királynak Breslauból való elútatásáról ezeket adta - ki az ott kijövő újság: — Ő Felsége 22-dikben reggel indult - el Potsdamból Breslau felé az akkor nálla szolgálaton lévő Adjutánsától kísértetve. A' Korona Princz még az nap, testvérei is két nap múlva, minnyájan utánna mentek Ő Felségének. A' testőrző seregek egy része már előre elútatott vala arra felé, az udvarnak elindulása után pedig annak több része is elment, a' Potsdामी egyéb seregekkel egyetemben, ugyan azon úton. Státus - Cancellarius Báró *Hardenberg* a' Státustanátsos *Jordan* társaságában Jan. 23-dikán indult utánna a' Királynak.

Breslau Jan. 25-dikén: — Ő Felsége a' mi igen kegyelmes Királyunk ma megérkezett ide igen jó egészségben, és a' Királyi kastélyba szállott - bé, a' hol a' fő tiszti és polgári karok előre öszszegyülekezve várták. A' Koronaörökös is megérkezett ugyan akkor. Leírhatatlan a' lakosoknak azon való örvendezése, hogy Ő F. gét magok között szemlélhetik; nyüzsgöve seregrel a' nép a' kastély felé, hogy láthassa és köszönthesse Ő Felségét; ezt a' nagy örvendezést bizonyította a' városnak megvilágosíttatása is.

Breslau Jan. 26-dikán: — „A' Királynak ide lett érkezése mindeneknek szíveket a' leg tisztább örömmel töltötte - el. A' katonaság azzal mutat ta - meg Királya eránt viseltető mélyly tiszteletét, hogy estvéli 8 órakor a' fő Kormányozótól Feld - marschal Gróf *Kalkreuttól* vezéreltetvén, szövétnekek világánál a' kastély udvarára ment muzsikai parádával, a' hol a' kü ömbkülömb muzsikai karok tserélgetve gyönyörködtették a' jelenlévő nagy vendégeket. Ezen háromszori felkiáltás: élj szerentsésen! az egeket harsog - tatta a' muzsikának mind elkezdődésekor, mind végződésekor. A' Király azzal mutatta - ki a' maga nagy meglegedését, hogy a' fő Kormányo - zót magához hívatván réa bízta, hogy nem csak a' katonaságnak hanem a' polgárságnak is kö - szönje - meg mind ezeket az ő Felsége nevében. — Ma a' Státus - Cancellarius *B. Hardenberg* is megérkezett.

Hadi Tudósítások.

Azon történetekről, a' mellyek Jan. 2-diká - tol fogva 18-dikáig, Königsbergtől fogva Marien - werdérig előfordultak, még eddig csak diribda - rab es pem tökéletes tudósításokat adtuk - ki a' közösleges levelekből. Most már mind ezeket összeszemelve a' következő pontokban fejezi - ki a' Jan 26-dikán költ, Berlieni újság: — Első volt a' *Labiau* mellett Jan. 2-dikán történt ve - rekedés Orosz Generális *Schepelw* (Czaplitz) ve - zérlése alatt Fr. Gen. *Grandjean* ellen — máso - dik a' Franziáknak *Königsbergből* való el - jövele 's az Oroszoknak Jan. 5-dikére virra - dó éjjel a' Gen. *Sievers* vezérlése alatt oda lett bemenetelek — harmadik a' Gróf *Wittgenstein*'

Königsbergbe való bemenetele Jan. 7-dikén estvéli 6 órakor — negyedik az 5-dikben estve *Brandenburgnál* történt ágyúzás — ötödik a' Frantziáknak *Braunsbergből* való visszajövetele 9-dikben reggeli 4 órakor — hatodik ugyantsak az ő *Elbingből* való eljövetelek 12-dikre vírradó éjjel — hetedik, a' Gróf *Steinheil* előnyomulása *Wohlaun* által *Wormdittbe*, 's az ő *Marienbnrgba* való megérkezése — nyoltzadik végezetre az Oroszoknak *Marienwerderbe* való bemenetelek, a' melly 12-dikben történt.

Ugyantsak a' Berlini újság ezeket említi azon Alsó-Vistulai történetekről, mellyek felől közelébről röviden emlékeztünk: Az a' 12 vagy 14 ezer, rész szerént gyalog rész szerént lovas emberekből álló Orosz sereg, a' melly Jan. 12-dikén *Elbingbe* bément vala, ott nem sokáig múlatott, hanem egy kisdéd tsoportot hátrahagyván útját *Marienwerdernek* vette, a' hol már az előtt is mutogatni kezdték vala magokat a' széllyel száguldozó Kozákok, a' kik közül haton, a' nélkül hogy parantsolatjok lett volna, *Marienwerderbe* is bényargaltak. A' kapunál tüzet jadtott réájok a' Frantzia strázsa, a' melly egyiket közülök megölvén a' más ötök bévagtattak a' városba, 's a' Frantzia sereget a' piatzon öszszegyülekezve találván, arra pisztolyaikat kisütötték, de szerentsére senkit nem értek, 's azzal a' másik kapun ismét kinyargaltak. A' Frantzia sereg, mellynek már parantsolatja volt a' város' odahagyására, ezen történet után azonnal odahagyta ezen várost, 's abba az Oroszok néhány óra mulva bészállottak. Dantzkat

mint haljuk, megszállották az Oroszok; a' 10-dik Frantzia ármádának egy része és a' Grand-jean Osztálya, olyan fordulásoknak tételekben foglalatoskodnak, hogy oda bémehessenek; ez okozta a' leg újabb indósítások szerint *Dirschau* mellett történt heves ágyúzást, de a' melynek kimeneteléről még semmi bizonyost nem tudunk. —

Egy Berlini más újságban ilyen levél jött ki Jan. 26-dikán: —,

„*Dantzka* ből, Jan. 19-dikén. A' Tarentumi Hertzeg' vezérlése alatt lévő 10-dik Frantzia szakasz ármáda, Jan. 13-dikán megérkezett Dantzkának környékeire. Ő Exc.ja azonnal által adta mind ezeket, a' Dantzka' védelmezésire kineveztetve lévő seregek' fő vezérének Generális Gróf *Rappnak*. Azolta néhány versbéli öszszetsapások történtek; és mind ezekben megmúttatták azt seregeink az Oroszoknak, hogy itt a' hidegnek és éhségnek nintsen olyan befolyása, mint (Wilna és Smolensk között) volt. *Stühlaunál* a' Vistula mellett megtámadta a' 10-dik ármáda' hátúljáró tsapatjának vezére az ötet kísérő Oroszokat, megölt a' Grodnói Huszárok közzül 5 embert, megsebesített 30-tzat, 's elfogott 28-tzat, kik között két tisztek találtak. *Rosenbergnél* is ellene állott ugyan akkor a' Generális *Backelu* tsapatjának más része és a' Westpháliai első Régement az Orosz ágyúzós és lovas seregeknek és vissza verte őket bajonéttokkal. A' tenger és a' Vistula torka között lévő föld szorosán is meg akarták az Oroszok kerülni *Bohnsack* mellett a' Gen. *Gault* tsapatját, de vissza verették és sok embert vesz-

tettek. Megtanulta mind ezeken a' pontokon az ellenség azt, hogy Dantzka mellé nem lehet bűntetlenül közelíteni. —

„Itt rendkívül való hideg van; a' hidegmérő 16, 17, és 18 grádsokat mutat (Reaumur szerint szólván). Ennek megfontolása arra indította a' fő Kormányozót, hogy az őrző sereget a' várba vissza vonja, hogy azoktól a' veszedelmes nyavalyáktól, mellyek ezen zsivatag időnek következései szoktak lenni, megoltalmaztathassanak. De egyéberánt is szükséges volt ezen derék seregeknek, kivált azoknak, mellyek a' Grandjean vezérlése alá tartoznak, 's a' mellyek t. t. a' Tarentumi Hertzeg' fő vezérlése alatt ily fontos szolgálatokat tettek, arra, hogy magokat egy kevésbé kinyúghassák. A' város és a' külső erősségek egy esztendőre kívántató eleségbéli és minden egyéb készületekkel megrakattatva vannak. A' vár' fokaira 400 ágyúk szegeztek ki minden azokhoz tartozó készületekkel együtt.

* * *

A' *Warschauer* újabb tudósítások szerint *Thorn* várát, a' hol, mint közelébb írtuk vala, az *Eckmühli* Hertzeg (M. Davoust) számos sereggel áll, olyan állapotba helyhezttetik, hogy oltalmazhassa magát az Oroszok ellen.

Azok az Orosz tsapatok, mellyek rész szerint a' Pomeraniai rész szerint a' Neumárki határok felé, mint iratott recognoscirozás végett kitsaptak vala, a' Vistula mellyékeire visszajöttek, 's a' víz bal partján tsak bizonyos helyeken állapotok meg, mellyek között Bromberg

említetik név szerint. A' nagyobb erejek Pul-
tusk és Ostrolenka között állott.

* * *

*

Végezete a' közelébbi Kurir 232-dik lapján
félbe maradt Lengyel Proklamátzióinak: —

„Hérósok, ti nem vagytok azok, kiknek a'
szerentse, minden akadályokat elhárítván elől-
lök, könnyű boldogulást szerzett, 's a' kik arra
érdemesek, hogy a' históriákban a' halhatatlan
Maedoniaiak és Római hérósok mellett foglal-
hassanak helyet: hanem azok, a' kik a' nehéz-
ségekkel szembe azokhoz mérséklett bátorságot
helyheztetvén, a' szerentsétlenségeknek a' magok
állandóságok által állanak ellent, kiket a' nyo-
morúságok nem verhetnek - le, és a' kik a' sze-
rentsének változandóságán a' magok álhatatos-
ságok által győzedelmeskednek. Az emberekben
és nemzetekben az akadályok és szerentsétlen-
ségek formálják a' tapasztalást. Az ő elméjek-
nek nagysága 's az ő érdemeik a' viszontagsá-
gok között tündöklenek - ki egész fényesség-
gel. —

„Hérósok, a' ti ifjú fegyveres társaitok, kö-
vetésre való példáknak fognak tartani titeket;
szolgáljatok mustra gyanánt nékiek az új tábo-
rozásban. Ti azt tselekedtetek a' hadakozás
theátromán, a' mit mi a' haza' oltárán. Míg ti
a' ti vitézkedéstek és álhatatosságtok által újabb
érdemeket fogtok gyűjteni, mi az alatt a' mi ma-
radékunk' ügyét vezéreljük a' kívánt cél felé,
fáradásunk 's mindenünknek egész addig va-
ló feláldozása által, míg csak a' haza kívánni
fogja. —

„Költ *Warschauban* a' Lengyel Királyság Szövetségnek közönséges ülésében Jan. 8-dikán 1813-ban —,

„A' Szövetség Marschalja *St. Zamoyshy* által.

Orosz Birodalom.

Az Orosz birodalmat, a' Koppenhágából Jan. 16-dikán indúlt levelek szerént, gyász ruhába öltöztette *Oldenburgi* Péter Fridrik György Hertzegnek halála. *Twer* városában Deczember 15-dikén múlt ki e' világból. Halála a' sok sirapátziának tulajdonítatik, mellyet a' folyó háborúban szenvedett. A' világra született volt az 1784-dik esztendőben Május 9-dikén; házassági életre lépett 1809-ben Április 30-dikán a' Sándor Császár testvér hűgával Catharina Paulownával. Két fiai maradtak életben.

Petersburg Dec. 19-dikén: — „Itt tegnap mint Sz. Miklós napján celebráltatott egyszersmind *Nicolai Paulowitsch* Császári Nagy Hertzeg nevenapjának innepe, valamint szentéu *Wilnának* visszavétetése is, Dél előtti 11 órakor öszszegyülekeztek a' Császári téli palotában az Udvari fő rangú tisztviselők, az Orosz és külső Orssági Ministerek, 's egyéb mind két renden lévő fő rangú emberek, a' végre, hogy ő Császári Felségeknak, a' Cs. Nagy Hertzegeknek, 's Nagy Hertzegaszszonyoknak szerentsét kívánjanak. A' Lithurgiának végződése után felolvasta a' Hadi Ministérium igazgatója Hertzeg Gortschakow a' Wilna elfoglaltatását illető hadi tudósításokat. Azután elkezdődött az *Ur Isten téged dítserünk*, a' melly alatt dörgöttek az ágyúk.

* * *

A' *Lembergi* újságban ilyen (már régitske) Orosz tudósítás jött ki az Orosz seregekről: —

Az Orosz fő hadi szállás December 29-dikén *Gesnában* volt a' *Niemen* mellett. Külömbkülömb szakasz ármádák a' Gen. *Platow*, *Lanskoy*, és *Chaplitz* vezérlések alatt, *Wilná*-nak újonnan való elfoglalása után, előnyomúltak a' *Niemen* mellé. Gen. *Platow*-nak verekedése volt *Kowno* mellett, a' hol, mint mondják 5000 embert és 20 ágyút fogott-el. Mondják, hogy Gen. *Lanskoi* is elfogott *Prény* mellett 2000 embereket és két Generálisokat. A' *Niemen* vizén külömbkülömb Orosz tsapatok által menvén, előre nyomúltak a' *Vistula* mellékeire. Sándor Császár Dec. vége felé *Wilnába* érkezett, a' hol akkor a' Hertzeg *Kutusow* fő hadi szállása volt.

* * *

A' *Norimbergai* újságban ezeket olvassuk Hertzeg *Kutusow*-ak és Gróf *Wittgenstein*-nak megtiszteltetésekről: — Hertzeg *Kutusow*-ot egy gazdag brillántos kardon kívül azzal a' Sz. György Rendel ajándékozta-meg *Sándor* Császár, a' mellyet életében még senkinek nem ajándékozott. Mondják, hogy az ő mejképe örök emlékezetnek okáért az Orosz birodalom czímérébe fogna bététetni. — A' maga háládatosságának Gróf *Wittgenstein* eránt való megbizonyításául azt tselekedte a' Császár, hogy kikérte a' Grófnétól, hogy lehessen vendége egyszer. A' vendégség a' Császár' rendeléséből egy szép

palotás nagy épületben tartatott. Az egész vendégséget a Császári fő Kamarás úr intézte el; a Grófné, mint gazdaasszony nem tett egyebet, csak fogadta a vendégeket. Vége lévén a vendégségnek, 's a Császárnak 's egyéb vendégeknek eljövetelekkor onnét a gazdaasszony is elmenni akarván, indíára adatott, hogy a palota mindenestől fogva az ő tulajdona legyen.

Württembergi Királyság.

A Párisi *Gazette de France* nevű újságban ilyen új és hiteles tudósítás fordul elő a Király élete ellen czélzó özszeesküvésről: — „A Király vadászatra készült menni. Ilyenkor, azon erdőben, a hol a vadászat tartatik, deszkából egy kis kajbát szoktak csinálni, a mellyből a Király a vadakra szokott lövöldözni. Egy paraszt, ki a vadászatot megelőző estve az erdőn által ment, világosságot vett észre a kajbában, mellyre nézve arra felé kezdett menni újságkívanásból. Mikor a kajbához közelített, két embereket látott abból igen titkosan kiorsantani 's azzal sebesen elfutni. Gyanuba esvén a paraszt, megyen az erdőmesterhez, vissza mennek a kajbába, 's körülnézvé, öt font puskaport, kanótzot, 's egy tolvajlámpást találtak ott, mellyek nyilvánosságosan bizonyíták a Király élete ellen intéztetett gonosz czélzást. A Politzia igen nyomozza a gonosztévőket, de még nem haljuk hogy kitanúlhatta volna őket. A Király más nap estve a theátrumra menvén nagy örvendezéssel fogadtatott. A jádzók ezen történetre készített verseket énekeltek, 's azokat a nézők is vellek együtt énekeltek.

Frantzia Birodalom.

A' *Hamburgi* újság szerint két Frantzia tartalék ármádák organizáltak, az egyiknek Hamburgban, a' másiknak Wéselben leszen a' fő hadi szállása. Azon 25 vagy 30 ezer embereken kívül, kiket Gen. Grenier vitt Lipsián által Magdeburg és Berlin felé a' nagy ármáda segítségire, a' tenger' partjairól is még 30,000, 's a' várakból is 20,000 emberek nyomúlnak előre a' nagy ármádához.

Rettenetes fog az a' lovas sereg lenni, mely a' Frantzia birodalomban csak az önként való adományokból is össze szerkeztetődik. A' Monitörnek minden darabjában olyan városoknak neveik fordúlnak elő, mellyek a' magok népességéhez képpest több vagy kevesebb lovasságot ígértek lovastulegyütt. Az újabb ígéretek között nevezetesebbek *Brüsszel*, a' melly 100 — *Achen*, a' melly 20, *Kolonia* 40, *Nancy* 15, lovast ígért mindenestől fogva. Párishoz azt a' kegyelmességet mütatta a' Császár, hogy a' tőlle kiállítandó 500 lovasok a' Cs. testőrző sereghez adattatnak.

A' Császár és Csaszárné ő Felségek elúttak Jan. 19-dikén *Fontainebleau* várossába, a' hol mint a' Párisi újságok erössítik, néhány napokat szándékoznak tölteni. Jan. 21-dikén *Concert* volt ezen városban az udvarnál. A' Római Király a' *Thuilera* palotában maradott.

~~~~~